

SISTEM PEWARISAN TANAH FELDA: TATAKELOLA DAN IMPLIKASI TERHADAP HUBUNGAN SOSIAL DALAM KALANGAN WARGA FELDA

*Felda Inheritance System: Governance And Implication Towards Social Creation
Within FELDA Residence*

Azfaizan Ahmad Sarkawi
Bahagian Pengurusan dan Perundangan Tanah,
Institut Tanah dan Ukur Negara, 35950 Behrang Ulu, Perak
emel: faizan@instun.gov.my

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti prinsip-prinsip yang digunakan dalam pewarisan tanah FELDA melalui Akta Tanah (Kawasan-kawasan penempatan berkelompok) 1960 atau lebih dikenali sebagai Akta 530. Berdasarkan akta ini, secara eksplisit ianya telah menyekat pembahagian pusaka dikalangan waris dengan hanya membenarkan maksimum dua orang sahaja dilantik sebagai pentadbir dan tiada sebarang urusan belah bahagi atau pecah sempadan dibenarkan bagi tujuan tersebut. Walaupun prinsip ini dianggap relevan untuk memastikan kelestarian pewujudan FELDA itu sendiri, tetapi ianya telah menimbulkan isu-isu berkaitan agihan pewarisan harta pusaka tersebut yang akhirnya menimbulkan kesan hubungan sosial dalam kalangan warga FELDA dewasa ini. Oleh itu, kajian ini akan menggunakan data-data sekunder berdasarkan kajian perpustakaan yang dibuat melalui bahan-bahan bacaan berkaitan dengan tajuk. Dapatan kajian merumuskan tentang sistem pewarisan tanah FELDA yang dilaksanakan dan isu-isu yang berbangkit seterusnya diikuti dengan cadangan-cadangan penambahbaikan yang wajar dipertimbangkan dalam usaha untuk memperkemarkan lagi sistem pengurusan harta pusaka yang ditinggalkan oleh peneroka FELDA di seluruh Malaysia. Antara isu yang dikenalpasti adalah tahap pemahaman yang kurang jelas dalam kalangan warga FELDA berkenaan sistem pewarisan tanah FELDA yang memerlukan kepada tindakan dari pihak pengurusan FELDA baik dari segi penganjuran program-program kesedaran (awareness), pewujudan dokumentasi perundangan dan semakan semula Seksyen 14 dan 15 Akta 530.

Kata kunci: Pewarisan Tanah, FELDA, Tatakelola, Implikasi, Hubungan Sosial

Abstract

This study aims to identify the principles used in the inheritance of FELDA land through the Land Act (Group Settlement Areas) 1960, also known as Act 530. According to this act, the division of estates among heirs is explicitly restricted, allowing only a maximum of two individuals to be appointed as administrators, with no subdivision or boundary partition allowed for inheritance purposes. While this principle is deemed relevant to ensure the sustainability of FELDA's existence, it has raised issues related to the distribution of inheritance, which in turn has affected social relationships among the FELDA community today. Therefore, this study will utilize secondary data based on a literature review of relevant materials. The study's findings summarize the FELDA land inheritance system and the issues that arise, followed by recommendations for improvements that should be considered to streamline the management of estates left by FELDA settlers throughout Malaysia. Among the issues identified is the lack of clear understanding among the FELDA community regarding the FELDA land inheritance system, which calls for action from FELDA management, including organizing awareness programs, establishing legal documentation, and revising Sections 14 and 15 of Act 530.

Keywords: Land Inheritance, FELDA (Federal Land Development Authority), Governance, Implications, Social Relations

PENGENALAN

Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan atau lebih dikenali dengan FELDA ditubuhkan di bawah Akta Kemajuan Tanah 1956 (Land Ordinance 1956) pada 1 Julai 1956. Penubuhannya berfokuskan kepada beberapa matlamat antaranya bagi menyalurkan bantuan kewangan kepada kerajaan negeri, pengambil alihan projek-projek kerajaan negeri, membuka tanah-tanah baharu dengan terancang dan memberi tanah kepada mereka yang memerlukan. Selaras dengan itu, satu akta baharu iaitu Akta Tanah (Kawasan-kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 atau lebih dikenali sebagai Akta 530 digubal bagi memberi panduan terhadap pengurusan FELDA mengenai pembangunan tanah-tanah untuk pertanian berskala besar khusus bagi tanaman kekal seperti kelapa sawit, getah dan koko yang diberimilik secara terancang.

Setelah 67 tahun penubuhan FELDA, rata-rata peneroka generasi pertama (asal) telah semakin berusia dan berlakunya peningkatan kadar kematian dari semasa ke semasa. Susulan itu, isu pembahagian tanah pusaka FELDA kerap menjadi persoalan dan semakin mendapat perhatian disebabkan kegagalan memahami dan menyelesaikan isu-isu berkaitan harta pusaka tersebut. Keadaan ini bertukar menjadi lebih rumit bilamana berlakunya perselisihan faham dalam kalangan waris terhadap hakmilik berkelompok ini yang diikat dengan peruntukan-peruntukan yang termaktub di dalam Akta 530 tersebut. Tanpa pemahaman yang jelas, keadaan ini telah menimbulkan kesangsian dalam kalangan waris yang merasakan seolah-olah hak mereka dinafikan. Antara lain juga, terdapat isu dimana pemegang amanah atau pentadbir yang dilantik tidak menjalankan tanggungjawabnya dengan amanah malah bertindak seolah-olah beliau adalah pemilik sepenuhnya terhadap harta pusaka tersebut. Oleh itu, penulisan ini adalah menjurus kepada amalan terhadap prosedur yang telah ditetapkan serta implikasi sosial yang memberi impak terhadap hubungan kekeluargaan masyarakat FELDA pada masa kini dan mungkin juga pada generasi yang akan datang.

OBJEKTIF KAJIAN

Oleh itu, penulisan ini adalah berfokus kepada praktis semasa amalan sistem pewarisan Tanah milik FELDA yang dilihat dapat mewujudkan implikasi sosial kepada hubungan kekeluargaan masyarakat FELDA itu sendiri pada masa akan datang. Penulisan ini adalah berdasarkan kepada beberapa objektif seperti berikut:

1. Mengenalpasti amalan sedia ada sistem Pengurusan pewarisan Tanah milik FELDA dalam kalangan masyarakat FELDA.
2. Mengkaji amalan sedia ada sistem pewarisan Tanah milik FELDA terhadap hubungan sosial dalam kalangan masyarakat FELDA.

3. Mencadangkan strategi ke arah amalan terbaik pelaksanaan sistem pengurusan pewarisan tanah milik FELDA dalam kalangan masyarakat FELDA.

KAJIAN LITERATUR

Yassin (2010) dalam kajiannya menyatakan bahawa tanah FELDA mempunyai keunikan yang tersendiri iaitu tidak boleh dimiliki melebihi dari dua orang dan tidak boleh dipecah bahagi. Jika berlaku kematian dan simati meninggalkan waris-waris yang ramai, maka nama waris-waris tidak boleh kesemuanya boleh didaftarkan di dalam hakmilik dan keadaan ini berbeza dengan tanah yang tidak diwartakan di bawah Akta GSA 1960.

Hasil kajian **Norazila (2014)** menunjukkan kebanyakan warga peneroka memilih untuk melantik pentadbir sebagai mekanisma pembahagian harta pusaka FELDA berbanding memberi pemilikan terus kepada mana-mana waris yang dipersetujui bersama. Kajian juga mendapati bahawa sikap masyarakat peneroka mengenai penyelesaian pembahagian harta pusaka merupakan punca utama kepada berlakunya masalah pembahagian harta pusaka FELDA.

Zulkifli (2010) menyatakan kurangnya pemahaman masyarakat peneroka terhadap pemilikan dan pewarisan tanah FELDA menyebabkan berlakunya pertelingkahan dalam keluarga berhubung pembahagian tanah pusaka. Majoriti situasi masalah pembahagian tanah pusaka FELDA tidak selesai berpunca daripada tiada kata sepakat dapat dicapai dikalangan waris berhubung kaedah perolehan dan bahagian yang diterima masing-masing.

Antara lain, **Norhafizah (2014)** turut menegaskan dalam kajiannya bahawa persoalan dan masalah akan berlaku apabila warisan sampai kepada generasi kedua, ketiga dan seterusnya khususnya apabila berlaku bantahan dalam kalangan waris. Peraturan ini juga akan berlaku perbalahan dalam kalangan waris. Bagi menyelesaikan persoalan ini maka perlu diteliti persoalan sebenar yang berkaitan dengan harta warisan tersebut. Terdapat gesaan agar peraturan GSA diubah, tetapi jika diubah adakah mendatangkan kesan kepada kepada program pembasmian kemiskinan?

KAEDAH KAJIAN

Dalam melaksanakan kajian ini, data sekunder yang terdapat dalam pelbagai medium digunakan sebagai bahan rujukan bagi tujuan penulisan ini. Data sekunder tersebut merujuk kepada kajian perpustakaan iaitu sumber maklumat yang diperoleh daripada bahan bacaan. Bahan-bahan bagi kajian perpustakaan termasuklah tesis, buku-buku, akhbar, majalah, jurnal, kertas kerja, statut undang-undang, laman web dan lain-lain bahan rujukan. Antaranya adalah Akta Tanah (Kawasan-kawasan Penempatan Berkelompok) 1960, Pentadbiran Harta

Pusaka GSA Dalam Sistem Pentadbiran Tanah Negara dan Bagi Tanah FELDA, Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan Bilangan 12/2009. (2009 dan Kajian kes Penyelesaian Isu Harta Pusaka Tanah Rancangan Felda Lurah Bilut, Pahang. Semua data daripada bahan-bahan ini akan digunakan dalam membantu untuk memahami situasi dan perundangan yang berkaitan serta membuat analisa bagi memantapkan lagi data atau maklumat yang diperolehi. Hasil akhir kajian akan menghasilkan satu rumusan mengenai kajian yang telah dijalankan.

DAPATAN KAJIAN

Pensyariatan dan Konsep Harta Pusaka Menurut Syarak

Pengurusan harta pusaka dalam kalangan umat Islam merupakan satu perkara dan prosedur yang perlu difahami oleh semua pihak khasnya masyarakat Islam itu sendiri. Pembahagian harta pusaka mengikut kaedah faraid adalah pembahagian harta yang berlandaskan kepada dalil-dalil yang sahih daripada Al-Quran dan As-Sunnah. Hal ini telah jelas dinyatakan secara khusus di dalam Al-Quran seperti yang ditekankan di dalam Surah An-Nisa ayat ke – 7 yang bermaksud seperti berikut:

‘Orang-orang lelaki ada bahagian pusaka dari peninggalan ibu bapa dan kerabat dan orang-orang perempuan pula ada bahagian pusaka dari peninggalan ibu bapa dan kerabat sama ada sedikit atau banyak dari harta yang ditinggalkan itu; iaitu bahagian yang telah diwajibkan (dan ditentukan oleh Allah)’

Islam telah menggariskan supaya Faraid boleh diwarisi atas sebab yang tertentu seperti hubungan pertalian darah, perkahwinan dan agama. Waris-waris utama yang berhak adalah terdiri daripada ibu, bapa, suami atau isteri, anak lelaki dan anak perempuan. Apabila berlakunya kematian ke atas pemilik harta, hukum Faraid telah menetapkan bahagian dan peraturan tertentu kepada setiap waris yang ditinggalkan berdasarkan kaedah pengiraan yang ditetapkan bagi menjamin kesaksamaan dan keperluan dalam kalangan setiap waris. Walau bagaimanapun, waris-waris Faraid dibenarkan secara bermuafakat dengan rela hati untuk menolak bahagian Faraid tersebut atau melaksanakan pengagihan mengikut budi bicara serta persetujuan semua waris.

Harta secara umumnya dikategorikan kepada dua sifat yang berbeza, iaitu harta alih dan harta tak alih. Harta alih ialah sesuatu yang bersifat boleh pindah pergerakannya secara fizikal. Manakala harta tak alih pula ialah aset tetap seperti tanah, bangunan dan harta fizikal yang bersifat kekal dan tidak boleh dipindahkan ke lokasi yang berbeza. Pengetahuan tentang tertib pengurusan harta pusaka Islam adalah penting bagi memastikan kelangsungan waris yang ditinggalkan supaya dapat meneruskan kehidupan dengan harmoni dengan kedudukan ekonomi keluarga yang mencukupi.

Sistem Pengurusan dan Pewarisan Tanah FELDA Menurut Akta 530: Akta Tanah (Kawasan-kawasan Penempatan Berkelompok) 1960

Dasar pembangunan sosial di FELDA adalah mencakupi pelbagai bidang iaitu pendidikan, kesihatan, perumahan, keharmonian masyarakat, kepimpinan, institusi keluarga dan pembangunan generasi baharu. Secara umumnya jaminan bagi mencapai kejayaan ini bertitik tolak melalui peruntukan kewangan yang mampan disusuli dengan perancangan yang sistematik dan mempunyai halatuju yang jelas terhadap pembangunan organisasi sosial bagi kalangan masyarakat FELDA.

Program-program pembangunan dasar sosial yang diusahakan oleh pihak FELDA menunjukkan agensi tersebut begitu komited untuk membantu warga FELDA, khususnya generasi kedua. Hasrat untuk meningkatkan tahap sosioekonomi peneroka melalui program yang disediakan amat menguntungkan warga peneroka jika dibandingkan dengan program-program penempatan luar bandar yang lain.

Dari sudut pewarisan tanah FELDA, tatakelola berkaitan perkara ini adalah didasari kepada peraturan-peraturan dan sekatan-sekatan yang terdapat di dalam Akta 530. Terdapat pelbagai sekatan yang perlu dipatuhi di bawah akta ini yang menjadikannya sebagai suatu perkara yang unik berbanding dengan pengurusan harta-harta pusaka yang biasa. Antara sekatan dan keunikan tersebut adalah dengan tidak membenarkan tanah peneroka FELDA didaftarkan lebih dari dua orang pemilik yang dikira sebagai pemilik bersama. Perkara ini jelas dinyatakan di dalam Seksyen 14, Akta 530 seperti berikut:

Sekatan terhadap pemberimilikan pegangan luar bandar

14. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), sesuatu pegangan luar bandar boleh diberi milik cuma kepada seorang perseorangan yang berkelayakan menurut seksyen 19 dan apa-apa pemunyaan bersama pegangan luar bandar tidak akan pada bila-bila masa dibenarkan.
- (2) Sesuatu pegangan luar bandar boleh diberi milik dan dipegang bersama oleh tidak lebih daripada dua pemegang.

Sekatan di bawah seksyen ini jelas menunjukkan bahawa pemberimilikan tanah tersebut hanya boleh diturunkan kepada tidak lebih daripada dua orang penama sahaja sekaligus seolah-olah menafikan hak waris-warisan lain yang sepatutnya diperolehi sebagaimana tanah-tanah lain yang didaftarkan di luar akta ini.

Disamping itu juga, akta ini turut meletakkan sekatan terhadap urus tadbir lot tanah tersebut yang tidak boleh dipecah bahagi atau dipajak sebahagian atau

atau keseluruhannya berdasarkan (Seksyen 15) yang menyatakan seperti berikut:

Sekatan Urusan

15. (1) Tanah yang terkandung dalam pegangan luar bandar tidak boleh pada bila-bila masa dipecah bahagi atau dipecah sempadan.
- (2) Tertakluk kepada subseksyen (2A) dan (2B), tanah yang terkandung dalam pegangan luar bandar tidak boleh dipegang secara bahagian tak dibahagi.
- (2A) Pihak Berkuasa Negeri boleh membenarkan sesuatu pegangan luar bandar secara bahagian tak dibahagi oleh seseorang pemegang dan isterinya, bekas isterinya, atau waris kadim sebagai pemegang bersama apabila sesuatu permohonan dibuat dalam Borang AA di dalam Jadual Pertama.
- (2B) Sesuatu pegangan luar bandar boleh dipegang secara tak dibahagi menurut sesuatu perintah mahkamah yang dibuat menurut Enakmen Undang-undang Keluarga Islam yang terpakai di Negeri atau Akta Memperbaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976.
- (3) Pegangan luar bandar tidak boleh dipajak atau disubpajak sepenuhnya atau sebahagiannya.

Secara tidak langsung, sekatan ini telah menyebabkan lot-lot tanah yang diberimilik kepada peneroka tidak boleh dilakukan sebarang urusan pecah bahagi atau pecah sempadan bagi tujuan agihan kepada ahli-ahli waris begitu juga dengan urusan pajakan bagi membolehkan kesamarataan hasil diperolehi dalam kalangan ahli waris.

Pengurusan harta peneroka di bawah Akta 530 ini terdapat sedikit keunikan dari segi tatakelolanya berbanding pengurusan pusaka yang dilaksanakan di bawah undang-undang syariah dan adat. Ini berikutan terdapatnya peruntukan-peruntukan tersebut yang mengawal dari segi bilangan pemilikan dan tidak membenarkan proses-proses pecah bahagi tanah, pajakan atau gadaian dilakukan terhadap tanah FELDA. Sekatan di bawah Akta 530 yang diwujudkan ini adalah selaras dengan matlamat penubuhan FELDA pada tahun 1956 iaitu untuk memberi milik tanah berskala besar kepada penduduk luar bandar untuk dimajukan supaya menjadi kawasan pertanian yang lebih ekonomik dan berdaya saing.

Implikasi Terhadap Hubungan Sosial Dalam Kalangan Masyarakat FELDA

Halangan-halangan di atas telah membataskan Pentadbir Tanah untuk menurunmilik tanah kepada waris. Oleh itu, satu pekeliling telah diwujudkan melalui Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan Bilangan 12/2009 yang berkehendakkan supaya satu Surat Kuasa Tadbir (Letter of Administration) dikeluarkan bagi tujuan perintah pelantikan Pentadbir kepada mana-mana waris berdasarkan persetujuan ahli waris dan pertimbangan oleh Pentadbir Tanah.

Kebiasaannya surat dikeluarkan hanya kepada seorang Pentadbir sahaja. Walaubagaimanapun disebabkan terdapat banyak rungutan diterima daripada ahli waris dan pihak pengurusan FELDA berhubung tindakan pentadbir yang tidak amanah dalam menjalankan pentadbiran harta pusaka si mati terutama dari segi pendapatan hasil ladang yang tidak dibahagikan kepada ahli waris secara adil dan konsisten, maka pekeliling ini membenarkan supaya pelantikan dua orang Pentadbir untuk mentadbir bersama harta pusaka si mati melibatkan hakmilik atau daftar pegangan di bawah Akta Tanah (Kawasan-kawasan Penempatan Berkelompok) 1960. Pelantikan dua orang pentadbir ini akan menjadikan urusan ini lebih bertanggungjawab disebabkan sebarang keputusan berkaitan kepentingan harta si mati memerlukan keputusan bersama. Pentadbir-pentadbir yang dilantik seharusnya dipersetujui oleh kesemua ahli waris dan layak dari segi undang-undang mengikut pertimbangan dan budi bicara Pentadbir Tanah semasa perbicaraan dijalankan.

Sebagai tambahan, catatan juga dibuat di dalam Perintah Pembahagian (Borang E dan F) yang mensyaratkan Pentadbir-pentadbir yang dilantik membahagikan hasil-hasil pendapatan daripada harta si mati yang ditadbir mereka kepada waris-waris mengikut bahagian yang tercatat dalam perintah berkenaan sama ada berdasarkan mengikut Hukum Faraid atau Akta Pembahagian 1958 (Akta 300) ataupun secara muafakat sebagaimana dipersetujui oleh semua ahli waris.

Antara lain pula, terdapat juga inisiatif yang diambil oleh kalangan waris peneroka dalam menguruskan kesaksamaan harta pusaka yang berkaitan dengan Akta 530 ini. Inisiatif tersebut adalah dengan meletakkan satu nilai harga bagi membolehkan ianya menjadi sebagai satu pembolehubah kepada pemilikan secara mutlak kepada mana-mana salah seorang daripada waris kadim yang berkenaan. Kaedah ini merupakan satu jalan akhir bagi penyelesaian konflik dari segi pemilikan tanah FELDA dari generasi ke generasi seterusnya. Walaubagaimanapun masih terdapat isu apabila nilai harta tanah yang diletakkan terlalu tinggi ianya turut membataskan hasrat ahli waris yang ingin memilikinya sama ada keseluruhan ahli atau sebahagiannya. Situasi ini juga masih boleh menimbulkan isu dan ketidakpuasan hati dalam kalangan ahli waris yang akhirnya menyebabkan berlakunya pergolakan di dalam hubungan kekeluargaan warga FELDA.

PERBINCANGAN

Dewasa ini, kerap kali berlakunya pertikaian dalam kalangan keluarga akibat permasalahan harta pusaka sehingga membawa kepada konflik perebutan harta yang berlanjutan, permusuhan keluarga dan lebih parah sehingga melibatkan kes jenayah seperti ugutan, ancaman nyawa dan pembunuhan. Persoalannya mengapa perkara ini terjadi? Jawapan mudah ialah kerana kurangnya pengetahuan menguruskan harta pusaka dalam kalangan keluarga atau waris yang terlibat. Kesannya menyebabkan harta pusaka terpaksa dibekukan oleh pihak berwajib dan waris yang ditinggalkan mengalami kesulitan disebabkan harta yang ditinggalkan tidak dapat dimanfaatkan sebaiknya demi kelangsungan hidup bagi generasi seterusnya.

Dalam konteks pengurusan tanah FELDA, perkara-perkara sebegini tidak kurangnya terjadi apabila banyak berlakunya salah faham dalam kalangan waris tentang penurunan hakmilik berkelompok yang terikat dengan Akta 530 ini. Sekatan-sekatan yang diperuntukkan di dalam akta ini tidak memungkinkan semua ahli waris dapat mendaftarkan nama mereka dalam geran tersebut. Tambahan lagi pada masa yang sama tanah tersebut tidak boleh dipecah bahagi atau dipecah sempadan termasuklah tidak boleh dipajak gadai kepada mana-mana pihak bagi tujuan pemberimilikan atau perkongsian keuntungan. Keadaan ini tanpa pemahaman yang jelas telah menimbulkan keraguan dalam kalangan ahli waris yang merasakan seolah-olah hak mereka dinafikan berdasarkan akta ini.

Mengikut hukum faraid (undang-undang mengenai pembahagian harta pusaka Islam), setiap harta orang yang telah meninggal dunia akan menjadi harta pusaka yang akan diagihkan kepada waris-waris yang telah ditentukan oleh syarak dan waris-waris tersebut dijamin haknya dalam Islam. Begitu juga dengan kedudukan bagi waris-waris peneroka FELDA yang meninggal dunia. Walaupun hak waris-waris untuk mewarisi tanah rancangan tersebut tidak dinafikan oleh hukum syarak, Akta 530 menegah daripada kesemua nama-nama waris didaftarkan di dalam hakmilik tanah kecuali dengan maksimum dua nama sahaja. Sekatan ini telah menghalang ahli waris daripada melaksanakan pembahagian sebagaimana pengurusan harta pusaka lain yang menggunapakai akta atau peruntukan selain daripada Akta 530 ini.

Bagi menangani situasi dan isu-isu berbangkit berkaitan pengurusan perwarisan tanah FELDA, beberapa inisiatif lain boleh dipertimbangkan bagi meringankan kemelut yang berlaku di antaranya seperti berikut:

1. Mewujudkan satu mekanisme pengurusan pewarisan berdasarkan dokumentasi di bawah seliaan pentadbiran FELDA. Kaedah ini berkehendakkan supaya warga peneroka menetapkan waris-waris kadim yang beliau fikirkan sesuai dan layak untuk memiliki atau mentadbir tanah FELDA setelah ketiadaannya dan dokumen tersebut

perlulah diperundangkan dan menjadi bukti utama bagi tujuan urusan pewarisan tanah FELDA kepada generasi-generasi seterusnya.

2. Pihak pengurusan FELDA perlu dari semasa ke semasa memberikan pendedahan dan penekanan kepada semua warga FELDA berkenaan tadbir urus dan halatuju pengurusan tanah FELDA sepertimana diperuntukkan di bawah Akta 530. Pemahaman yang jelas berkenaan perkara ini akan memudahkan waris dari kalangan warga FELDA untuk merancang dan membuat keputusan yang lebih berkesan bagi memuaskan hati kesemua pihak. Kesamaran maklumat yang berlaku dalam kalangan warga FELDA telah menyebabkan pelbagai spekulasi timbul dan membawa kepada keretakan hubungan kekeluargaan sedia ada yang sudah lama terjalin.
3. Mewujudkan satu surat ikatan amanah untuk mengikat wakil waris iaitu pentadbir untuk menyerahkan hasil ladang kepada waris-waris lain yang berhak. Berdasarkan dokumen ini, pentadbir boleh dikenakan tindakan undang-undang kerana dianggap pecah amanah sekiranya tanggungjawab tersebut tidak dilaksanakan dengan sebaiknya. Kaedah ini secara tidak lansungnya boleh dijadikan sebagai faktor pendesak supaya pentadbir dapat menjalankan tanggungjawabnya dengan lebi amanah seterusnya harta tersebut dapat diuruskan dengan sempurna
4. Semakan semula dilakukan terhadap Akta 530 terutama kandungan di dalam Seksyen 14 dan 15 bagi membolehkan satu mekanisme baharu diwujudkan dalam usaha untuk menyelesaikan isu-isu berbangkit berkaitan 'keunikan' yang terdapat di dalam seksyen-seksyen ini. Selain itu, turut perlu diberi perhatian adalah berkaitan halatuju pengurusan dan pemilikan tanah-tanah FELDA bagi generasi seterusnya yang kini tiada dinyatakan di dalam akta ini mengambil kira konsep asal pemilikan tanah FELDA yang diwujudkan secara kontraktual di antara kerajaan negeri, FELDA dan warga peneroka.

KESIMPULAN

Secara umumnya, isu-isu pembahagian harta pusaka FELDA dapat diselesaikan dengan baik sekiranya ahli-ahli waris telah jelas tentang mekanisme pembahagian harta pusaka FELDA sepertimana sepatutnya. Mekanisma pembahagian harta pusaka yang sedia ada sebenarnya tidak menyekat mana-mana hak waris sebagaimana yang didakwa oleh sesetengah pihak dengan syarat ianya ditadbir dan diurus dengan penuh tanggungjawab dan amanah. Prinsip utama kandungan Akta Tanah (Kawasan-kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 adalah untuk menjamin tanah-tanah rancangan FELDA tidak dipecahkan kepada unit-unit dan pemilikan kecil yang tidak ekonomik. Berdasarkan prinsip ini, ianya adalah

merupakan satu penetapan yang dilakukan oleh pihak pemerintah atau pentadbir yang dilihat mempunyai tujuan dan matlamat yang tertentu bagi menjamin masalah secara umum. Konsep ini adalah bertepatan dengan salah satu kaedah fiqah yang bermaksud:

'Keputusan pemerintah atas urusan rakyat bergantung kepada masalah.'

Berdasarkan kaedah fiqah ini, kerajaan perlu menjalankan urusan pemerintahan berdasarkan kepentingan rakyat. Oleh kerana itu, sebarang perkara yang ditetapkan sebagai peraturan yang membawa kepada kebaikan rakyat, maka peraturan tersebut adalah diiktiraf oleh syarak. Dengan demikian, perkara ini amat memerlukan tindakan yang wajar untuk dilakukan oleh waris bagi menyelesaikan pembahagian harta di antara waris apabila berlaku kematian peneroka.

Warga peneroka pula perlu bijak membuat perancangan pewarisan ketika hayatnya dengan menyediakan waris-waris dengan maklumat dan penyelesaian mengenai pembahagian harta pusaka untuk diuruskan setelah kematiannya kelak. Waris-waris yang telah diamanahkan dan dipertanggungjawabkan bagi tujuan tersebut perlulah melaksanakannya dengan sebaik yang mungkin agar harta-harta tersebut dapat dimanfaatkan oleh kesemuanya dan seterusnya beroleh rahmat dan redho Allah s.w.t sehinggalah dipertemukan semula di syurga-Nya kelak.

RUJUKAN

- Al- Quranul Karim 30 Juzuk (2000). An-Nisa: 7. Kuala Lumpur: Darul Fikir
- Abdul Monir Yaacob & Mohd Fauzi Mustaffa. (1999). Pentadbiran Harta Menurut Islam. Kuala Lumpur: Institut Kefahaman Islam Malaysia
- Akta Tanah (Kawasan-kawasan Penempatan Berkelompok) 1960. (2006). Akta 530: Percetakan Nasional Malaysia
- Mohd Yassin bin Mohd Yusuf.(2010). Pentadbiran Harta Pusaka GSA Dalam Sistem Pentadbiran Tanah Negara dan Bagi Tanah FELDA. Universiti Teknologi Malaysia
- Norazila Mat Hussain & Nasrul Hisyam Nor Muhamad.(2014). Pembahagian Harta Pusaka FELDA: Perspektif Masyarakat Islam Felda Taib Andak: Jurnal Teknologi (Social Sciences)
- Norhafizah Mohd Raya. (2014). Program Basmi Kemiskinan dan Agihan Harta Warisan: Paradox Dalam Tanah Rancangan FELDA: Universiti Sains Islam Malaysia
- Nurulafiza Ramli & Sanep Ahmad.(2014). Sistem Pewarisan Tanah Felda (GSA) Dan Kesannya Ke Atas Hubungan Sosial Merentasi Generasi : Pendekatan Teori Dasar Sosial (TDS): Universiti Sains Islam Malaysia
- Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan Bilangan 12/2009.(2009). Pengeluaran Surat Kuasa Tadbir (Letter of Administration) di bawah Akta Harta Pusaka kecil (Pembahagian) 1955 Bagi Hakmilik dan Daftar Pegangan Di Bawah Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960: Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian.
- Shamsul Bahrin. (1992). Kemajuan Tanah dan Penempatan Semula di Malaysia. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Zulkifli Mohammad. (2010). Penyelesaian Isu Harta Pusaka Tanah Rancangan Felda: Kajian Kes Felda Lurah Bilut, Pahang: Universiti Malaya